



Sundbyberg 2014-04-27

Dnr:  
S2014/420FST

Vår referens:  
Maryanne Rönnersten

Enheten för familj och  
sociala tjänster  
Anna Gralberg

## **Remissvar: Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten, SOU 2014:2**

### **Handikappförbunden**

Handikappförbunden är ett partipolitiskt och religiöst obundet samarbetsorgan för rikstäckande handikappförbund. Vår vision är ett samhälle för alla, där alla människor är delaktiga på lika villkor. Ett samhälle där människor möts med respekt oavsett funktionsförmåga. Ett samhälle som tillvaratar människors olikheter och rättigheter, och därför är ett rikt samhälle. Handikappförbunden representerar 37 medlemsförbund med sammanlagt cirka 400 000 enskilda medlemmar.

### **Sammanfattning**

Utredningens förslag måste kompletteras med att kommunen alltid ska kunna erbjuda tjänster som ingår i stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service.

### **Kommunen måste alltid vara utförare**

Möjligheten för kommunerna att erbjuda brukarna valfrihet när det gäller omsorg för personer med funktionsnedsättning och äldre har hittills varit ett frivilligt åtagande. Utredningen föreslår nu att samtliga kommuner ska kunna erbjuda brukarna valfrihet inom hemtjänsten genom en ändring i socialtjänstlagen. Tanken är att på så sätt öka förutsättningarna för mångfald inom kommunernas omsorg.

Handikappförbunden ställer sig bakom förslaget under förutsättning att det kompletteras med ett tillägg. I likhet med synpunkterna i det

särskilda yttrandet av experterna Lars Berge Kleber och Christina Tallberg anser Handikappförbunden "att kommunen alltid ska kunna erbjuda tjänster som ingår i stöd och hjälp i hemmet och annan lättåtkomlig service."

- Det måste vara tydligt att det är kommunen som har huvudansvaret för att omsorgen finns och fungerar. Om kommunen "bara" har en administrativ, samordnande roll är det risk att kommunens / samhällets ansvarsområde blir otydligt för medborgarna. Kommunen måste därför kunna erbjuda omsorg i egen regi.
- Kommunen har huvudansvar för omsorgsverksamheterna och måste ha egna erfarenheter som utförare för att kunna ställa rätt krav på andra utförare. Brist på egen kunskap riskerar försämra kommunens uppföljning och kontroll av verksamheterna.
- För de som är skeptiska till privata utförare måste det finns ett kommunalt alternativ. Det är en förutsättning för att det verkligen ska bli fråga om valfrihet.
- I författningskommentaren tas upp att brukaren ska kunna välja mellan minst två utförare. Handikappförbunden befarar att det kan vara svårt att alltid kunna erbjuda flera fullvärdiga alternativ i glesbygdskommuner. Rimligare vore att skriva att "brukarna bör kunna välja mellan minst två utförare".

### **Informationsinsatser**

Handikappförbunden välkomnar förslaget att Socialstyrelsen ska ta fram en vägledning om hur information om valfrihetssystem kan förmedlas och göras tillgänglig för person som har nedsatt beslutsförmåga och att detta ska göras i samarbete med bland annat funktionshindersrörelsen. Organisationernas kunskap och erfarenheter är absoluta förutsättningar vid framtagning av vilka kriterier som behöver uppfyllas för att informationen ska kunna bli fullt tillgängliga för alla oavsett funktionsnedsättning. Detsamma gäller den vägledning för biståndshandläggare och andra berörda personalgrupper som Socialstyrelsen föreslås ta fram.

## Övrigt

I övrigt ställer sig Handikappförbunden bakom de synpunkter som framkommer i det särskilda yttrandet av experterna Lars Berge Kleber och Christina Tallberg.

Med vänlig hälsning

## Handikappförbunden



Ingrid Burman

Ordförande